

Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка
Кафедра духових та ударних інструментів

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної програми, проректор з науково-педагогічної діяльності та інноваційного розвитку, професор



Юрій СОКОЛОВСЬКИЙ
27 серпня 2024 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи, доцент





Богдан ДАШАК
28 серпня 2024 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових інструментів, доцент



Тарас ЛАЗУРКЕВИЧ
27 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Спеціальний клас (творчий проєкт)»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Музичне мистецтво
Профілізація	Флейта
Статус	Обов'язкова компонента освітньої програми (ОК 1.1)
Загальний обсяг	9 кредитів ЄКТС (270 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен (1, 2), Атестаційний екзамен (3)
Термін викладання	1– 3 семестри
Факультет	Факультет оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна, заочна

Робоча програма навчальної дисципліни «СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС (творчий проєкт)» для профілізації «ФЛЕЙТА» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена, відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 серпня 2024 року (Протокол № 1).

Розробник:

КАРПЯК Андрій Ярославович – доктор мистецтвознавства, професор кафедри духових та ударних інструментів

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри духових та ударних інструментів

від ”_27_” _серпня__ 2024 р., протокол № __8__.

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ.....	4
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	10
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	12
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	12
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих і всебічно розвинутих музикантів-виконавців що володіють специфікою виконавства на флейті.

Основним завданням дисципліни є навчання студентів особливостям гри на флейті та професійному застосуванні набутих ними знань і навичок у майбутній фаховій педагогічній і виконавській діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК3.Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології.

ЗК4.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6.Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7.Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК8.Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК9.Здатність працювати автономно.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК1.Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

СК2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проєкти по створенню/інтерпретації/аранжуванню та перекладу музики.

СК4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській/диригентській/композиторській/педагогічній діяльності.

СК5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (РН)

РН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та науково-педагогічної діяльності.

РН2. Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційному процесах.

РН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

РН4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

РН5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

РН6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН8. Здійснювати викладання гри на інструменті/вокалу /диригування/музикознавчих дисциплін/композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

РН9. Здійснювати ефективне управління мистецькими проєктами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин на тиждень за семестрами (денна, заочна) та загальна кількість годин в семестрі (денна, заочна)		
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамени		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота (денна/заочна)	Семестри		
						Всього денна/заочна	у тому числі:				1	2	3
							лекції	Індивідуальні (денна/заочна)	практичні		Кількість тижнів в семестрі		
											15/4	15/2	15/4
ОК1.1.Спеціальний клас (творчий проєкт)	1,2	-	3	9	270	90/45	-	90/45	-	180/225	2/15	2/15	2/15

Розподіл годин та кредитів по курсах та семестрах

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота (денна/заочна)	
				Всього (денна/заочна)	у тому числі:			
					лекційні	Індивідуальні (денна/ заочна)		практичні
I		6	180	60/30		60/30		120/150
	1	3	90	30/15		30/15		60/75
	2	3	90	30/15		30/15		60/75
II		3	90	30/15		30/15		60/75
	3	3	90	30/15		30/15		60/75
Всього		9	270	90/45		90/45		180/225

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Індивідуальні заняття

І курс

1. Циклічний твір великої форми (1 або 2-3 частини Концерту)
2. Два віртуозних етюди
3. Ряд композицій малої форми

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
1 семестр			
1	Тема 1	Циклічний твір великої форми. Робота над інтонацією та якістю звукоутворення.	15/7
2	Тема 2	Два віртуозних етюди . Знайомство з різноманітними інтерпретаціями .	15/8
Разом			30/15
2 семестр			
3	Тема 1	Ряд композицій малої форми. Стилістика.	15/7
4	Тема 2	Два віртуозних етюди	15/8
Разом			30/15
Всього годин			60/30

II курс

1. Віртуозний твір середньої форми
2. Концертний етюд

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
5	Тема 1	Віртуозний твір середньої форми .	15/7
6	Тема 2	Концертний етюд.	15/8
Разом			30/15

**Самостійна робота
I курс**

№	№ Теми	Тема	Кількість годин
1 семестр			
1	Тема 1,2	Опрацювання твору великої форми. Робота над інтонацією та якістю звукоутворення.	55/70
2	Підсумковий контроль (екзамен)		5/5
2 семестр			
3	Тема 1,2	Опрацювання виконуваних творів. Знайомство з різноманітними інтерпретаціями .	55/70
4	Підсумковий контроль (екзамен)		5/5
Всього годин			120/150

II курс

№	№ Теми	Тема	Кількість годин (денна/заочна)
3 семестр			
5	Тема 1,2	Робота над втіленням художнього образу програмного репертуару.	50/65
6	Підсумковий контроль (Атестаційний екзамен)		10/10
Всього годин			60/75

Послідовність проходження творів концертної програми визначається викладачем довільно, у залежності від творчого потенціалу та індивідуальних особливостей розвитку студента. Під час навчання викладач повинен враховувати й необхідність охоплення (у межах зазначених розділів) якомога більшої кількості творів різних за змістом, формою та жанрами.

До екзаменів та атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали семестрові тематичні вимоги.

Програма випускного атестаційного іспиту на здобуття ступеня «магістр» складається з творів різних стилів (бароко, віденська класика, романтична та сучасна музика) і включає:

1. Циклічний твір великої форми

2. Дві композиції середньої або малої форми

У програмі обов'язково необхідно представити віртуозний твір концертного спрямування. Програма атестаційного іспиту виконується напам'ять!

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Під “суб'єктивним”, в даному випадку, розуміється обдарованість виконавця. Під “об'єктивним” – його ставлення до професії, що виявляється у виконанні даної програми. Базове поняття критерію

оцінки – це “художнє враження”, яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Виконання оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

90-100 (A) – «відмінно»

Дуже високий рівень виконавської майстерності (яскрава музикальність та артистизм, сценічна витримка, яскраве образно-емоційне наповнення, тонке відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Високий рівень технічної майстерності: бездоганне володіння технікою кантилени, рухливості, володіння різноманітними тембральними барвами, динамічною градацією.

Досконале виконання програми: високий рівень складності, розуміння форми, стилю та жанру, професійне виявлення особливостей авторського тексту, зрілість інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Висока працездатність.

82-89 (B) – «дуже добре»

Високий рівень виконавської майстерності (переконлива музикальність та артистизм, сценічна витримка, відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Добрий рівень технічної майстерності, добре володіння різноманітними тембральними барвами, динамічною градацією.

Добре виконання програми: достатньо високий рівень складності, добре відчуття форми, стилю та жанру, змістовність інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Добра працездатність.

74-81 (C) – «добре»

Достатньо високий рівень виконавської майстерності (достатня музикальність та артистизм, сценічна витримка, відчуття ансамблю, стабільне виконання програми).

Достатнє володіння виконавськими прийомами та використанням тембральних барв.

Достатньо добре виконання програми: достатньо високий рівень складності, добре відчуття форми, стилю та жанру, змістовність інтерпретації. Серйозне ставлення студента до обраної професії. Добра працездатність.

64-73 (D) – «задовільно»

Посередній рівень виконавської майстерності (слабка сценічна витримка, обмежена музикальність, відсутність артистизму, образного мислення, скромний емоційний фактор, нестабільне виконання програми).

Середній рівень технічної майстерності: недостатнє володіння технічними ресурсами, збіднене тембральне звучання.

Задовільне виконання програми (середній рівень складності, не повне розуміння інтерпретації, форми, стилю, стилю та жанру, недостатня професійна інтерпретація).

Задовільне ставлення студента до обраної професії. Середня працездатність.

60-63 (E) – «достатньо»

Низький рівень виконавської майстерності (відсутність музикальності, артистизму, образного мислення, сценічної витримки, нестабільне виконання програми, недостатнє володіння виконавською технікою, тембральна бідність, відсутність емоційного насичення,

Незадовільне виконання програми (низький рівень складності, відсутність будь-яких виконавських засобів для інтерпретації творів, неточне інтонування, відсутність ритмічної стабільності, неуважне ставлення до вивчення нотного тексту твору.

Низька працездатність.

35-59 (FX) – «незадовільно»

Дуже низький рівень виконавської майстерності (відсутність музикальності, артистизму, образного мислення, сценічної витримки, нестабільне виконання програми.

Дуже слабе володіння технічними ресурсами виконання.

Незадовільне виконання програми (низький рівень складності, відсутність будь-яких виконавських засобів для інтерпретації творів, нечисте інтонування, відсутність ритмічної стабільності, неуважне ставлення до вивчення нотного тексту виконуваного твору.

Низька працездатність.

0-34 (F) – «незадовільно»

Відсутність виконавських можливостей.

Відсутність практичних можливостей, вияв повної безпорадності у виконавстві, відсутність зацікавлення до навчання.

Необдуманість студентом вибору професії.

Низька працездатність.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на атестаційному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Абаджян Г. А. Методика развития исполнительских приемов на духовых инструментах с помощью визуального индикатора / Г. А. Абаджян // Вопросы музыкальной педагогики: сборник статей. – М.: Музыка, 1983. – Вып. 4. – С. 1930.
2. Академія музичної еліти України: Історія та сучасність: До 90-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – К.: Музична Україна, 2004. – 560 с.
3. Андрій Проценко: Життєпис. Спогади / [Упоряд. та комент.: І. Д. Гамкала, Л. А. Проценко]. – К.: Музична Україна, 1990. – 286 с.
4. Антонов В. С. Андрій Федорович Проценко / В. С. Антонов // Виконавські школи вищих учбових закладів України: тематичний збірник наукових праць. – К.: Київська ім. П. І. Чайковського, 1990. – С. 173-177.
5. державна консерваторія Антонов В. С. Вільгельм Мар'янович Яблонський / В. С. Антонов // Виконавські школи вищих учбових закладів України: тематичний збірник наукових праць. – К.: Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1990. – С. 168-173.
6. Антонов В. С. Естафета від вчителя / В. С. Антонов // Андрій Проценко: Життєпис. Спогади. К.: Музична Україна, 1990. – С. 74-77.
7. Апатский В. Н. История духового музыкально-исполнительского искусства / В. Н. Апатский. – К.: НМАУ имени П. И. Чайковского, 2010. – 320 с.
8. Апатский В. Н. История духового музыкально-исполнительского искусства. Книга II / В. Н. Апатский. – К.: НМАУ имени П. И. Чайковского, 2012. – 408 с.
9. Апатский В. Н. Основы теории методики духового музыкальноисполнительского искусства / В. Н. Апатский. – К.: НМАУ им. Чайковского, 2006. – 432 с.
10. Белявіна Н. Д. Заснування і розвиток вітчизняних музичних конкурсів виконавців гри на флейті: 30-90-ті роки ХХ століття / Н. Д. Белявіна, 14 Ю. І.

Шутко // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв: Щоквартальний науковий журнал. – К., 2009. – № 3. – С. 72-76.

11. Богданов В. О. Класи духових інструментів у музичному училищі при Київському відділенні ІРМТ (1870 - 1913 рр.) / В. О. Богданов // Вісник Харківської держ. академії дизайну і мистецтв. – Харків, 2006. – № 7. – С. 2634.

12. Богданов В. О. «Фантазія на дві українські народні теми» для флейти та фортепіано М. Лисенка / В. О. Богданов // Музичне мистецтво: Зб. наук. ст. – Донецьк, 2005. – Вип. 5. – С. 274-282.

13. Вовк Р. А. Київська школа духових та ударних інструментів у контексті сучасного виконавства: (видатні особистості) / Р. А. Вовк // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України [Зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф.]. – Рівне: Волинські обереги, 2006. – Вип. I. – С. 21-25.

14. Воєводін Л. Антонов Володимир Сергійович / Л. Воєводін. – Режим доступу: <http://www.festmusic.com.ua/>

15. Дзисюк В. Гра на флейті як художній феномен / В. Дзисюк [Автореф. дисертації канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – Одеса, 2006. – 17 с.

16. Дзисюк В. Ментальные ритмы трактовки флейтового тембра (на примере концерта для флейты и камерного оркестра В. Губаренко) / В. Дзисюк // Метроритм-1 [Колективна монографія. Ред. І. М. Юдкін]. – К., 2002. – С. 129131.

17. Зільберман Ю. Київське музичне училище. Нарис діяльності. 1868-1924 / Ю. Зільберман [Монографія]. – К.: «Типографія «Клякса», 2012. – 480 с. + 112 с. іл.

18. / Карп'як А. Я. Флейтове мистецтво в музичній культурі Львова (19 - 20 ст.) А. Я. Карп'як [Дисертація канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – К., 2002. – 198 с.

19. Качмарчик В. П. Немецкое флейтовое искусство XVIII–XIX вв. / В. П. Качмарчик [Монографія]. – Донецьк: Юго-Восток, 2008. – 311 с.

20. Качмарчик В. П. Перманентний видих у виконавстві на духових інструментах: проблеми історії та фізіології / В. П. Качмарчик [Автореф. дисертації канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – К., 1995. – 23 с.
21. Качмарчик В. П. Реформа Т. Бёма и перспективы развития современной флейты / В. П. Качмарчик // Українське музикознавство. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2004. – Вип. 33. – С. 478-487.
22. Качмарчик В. П. Роль Й. Кванца у становленні німецької флейтової школи / В. П. Качмарчик // Виконавське музикознавство. Науковий вісник. – К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. – Вип. 47. – Книга 11. – С. 91-100.
23. Кванц И. И. Опыт наставления по игре на поперечной флейте / И. И. Кванц // Дирижерское исполнительство [Перевод с нем. И. Шрайбера, Н. Кравец]. – М.: Музыка, 1975. – С. 10-63.
24. 15 Круль П. Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу (малодосліджені сторінки історії) / П. Ф. Круль [Монографія]. – К.: НАН України, 2000. – 324 с.
25. Кушнір А. Я. Історія кафедри духових інструментів НМАУ імені П. І. Чайковського в портретах особистостей / А. Я. Кушнір // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2011. – Вип. 93. – С. 95-102.
26. Кушнір А. Я. Професор В. С. Антонов: специфіка педагогічних принципів / А. Я. Кушнір. – Режим доступу: <http://uasol.com/index.php?aid=3355>
27. Кушнір А. Я. Проблематика розвитку флейтового виконавства на пострадянському просторі (на прикладі Київської флейтової школи) / А. Я. Кушнір // Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – К., 2012. – Вип. 2. – С. 162-166.
28. Кушнір А. Я. Специфіка спадковості традицій в українському флейтовому мистецтві / А. Я. Кушнір // Вісник ХДАДіМ. – Харків, 2011. – Вип. 4. – С. 204-207.
29. Кушнір А. Я. Специфіка формування репертуару епохи романтизму у виконавській діяльності представників київської флейтової школи / А. Я.

- Кушнір // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2011. – Вип. 102. – С. 138-144.
30. Кушнір А. Я. Творчість Й. Й. Кванца в контексті розвитку європейських національних флейтових шкіл / А. Я. Кушнір // Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського. – К., 2008. – Вип. 70. – С. 88-95.
31. Кушнір Я. В. Технологія виконавства на флейті / Я. В. Кушнір, А. Я. Кушнір. – Луганськ: Книжковий світ, 2008. – 100 с.
32. Павленко О. Ф. Український флейтовий концерт: генеза та тенденції розвитку / О. Ф. Павленко [Автореф. дисертації канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – Львів, 2012. – 18 с.
33. Рудчук Ю. А. Становлення виконавської школи гри на духових інструментах у Києві (XVII – перша половина XX століть) / Ю. А. Рудчук. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Mz/2011_20/5.pdf
34. Шутко Ю. І. Флейтове мистецтво XX століття в контексті української культури / Ю. І. Шутко [Дисертація канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 – муз. мистецтво]. – Львів, 2010. – 196 с.
35. Artaud P.-Y. La flûte / Pierre-Yves Artaud. – Paris: J.-C. Lattès - Salabert, 1986. – 95 p.
36. Bate Ph. The flute: a study of its history, development and construction / Philip Bate. – London: Benn, 1969. – 268 p.
37. Böhm T. Die flöte und das Flötenspiel in akustischer, technischer und artistischer Beziehung / Theobald Böhm. – Leipzig-Berlin: Zimmerman, 1871. Reprint, 1980. – 34 S.
38. Brown R. The early flute: a practical guide / Rachel Brown. – Cambridge University Press, 2002. – 184 p.
39. Chapman F. B. Flute Technique / Frederick Bennett Chapman. – London Oxford University Press, 1964. – Third Edition. – 84 p.
40. Galway J. Flute / James Galway // Yehudi Menuhin Music Guides. – London: Macdonald, 1982. – 244 p.
41. Köhler E. Köhler's Endorsement of Zimmermann Flutes / Ernesto Köhler. – Режим доступу: <http://oldflutes.com/articles/zimmkoh.htm>

42. Lenski K., Ventzke K. Das Goldene Zeitalter der Flöte Frankreich 1832-1932 / Karl Lenski, Karl Ventzke. – Celle: Moeck Verlag, 1992. – 268 S.
43. Lorenzo L. de My complete story of the flute / Leonardo De Lorenzo. – Texas Tech University Press, 1992. – 660 p.
44. Oleskiewicz M. The flutes of Quantz: Their Construction and Performing Practice / Mary Oleskiewicz // The Galpin Society Journal. – 2000. Apr. – Vol. 53. – P. 201-220.
45. Powell A. The Flute / Ardal Powell. – Yale University Press, 2003. – 347 p.
- Quantz J. J. Versuch einer Anweisung, die Flöte traversiere zu spilen / J. J. Quantz. – Reprint der Ausgabe Berlin, 1752. Mit einem Vorwort von H.P. Schmitz. Mit einem Nachwort, Bemerkungen, Ergänzungen und Registern von H. Augsbach. 4 Auflage. – Kassel: Bärenreiter-Verlag. Karl Vötterle GmbH & Co. KG, 2004. – 424 S.

ПРОПОНОВАНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК КОНЦЕРТНИХ КОМПОЗИЦІЙ

Бах Й.С. Сюїта сі-мінор
 Бах Ф.Е. Концерти
 Андерсен Й. Балада і танець сильфів
 Боккеріні Л. Концерт
 Борн Ф. Фантазія на теми з опери «Кармен» Д.Верді
 Боцца Е. Агрестід, Танці народів гір, Образ
 Бузоні Ф. Дивертисмент
 Вендлінг Й. Концерт С-
 Вівальді А. Концерт с-moll
 Годар Б. Сюїта
 Демерсман Д. Концертне соло №6
 Дювернуа Ж. Концертіно
 Жоліве А. Концерт, Пісня Ліна
 Ібер Ж. Концерт
 Кулау Ф. Шість дивертисментів
 Лангер Ф. Концерт
 Леклер Ж.М. Концерт
 Ліберман Л. Концерти
 Мартен Ф. Балада
 Мартіну Б. Скерцо

Меркаданте С. Концерт мі-мінор

Моцарт В. Концерти №№ 1,2.

Нільсен К. Концерт

Рейнеке К. Концерт.

Родріго Д. Концерт-пастораль

Ромберг Б. Концерт

Станкович Є. Камерна симфонія №3, Концерт

Таффанель П. Фантазія на теми з опери «Вільний стрілець» К.М.Вебера

Томазі А. Концертіно

Чайковський П. Концертшпюк

Шамінад С. Концертіно

Шамо І. Концерт

Штогаренко А. Концерт

Цибін В. Концертні алегро №1, №2, №3

10 концертних етюдів.